

Alkoholin matkustajatuonti ja verkko-ostaminen 2021

Alkoholin ostaminen ulkomaisista verkkokaupoista lisääntyi kolmanneksen – matkustajatuonti puolittui vuonna 2021

PÄÄLÖYDÖKSET

- Tilastoimaton alkoholinkulutus oli 48 miljoonaa litraa ja sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna 3,9 miljoonaa litraa vuonna 2021.
- Alkoholin matkustajatuonti väheni sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna 52 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.
- Alkoholin verkko-ostaminen lisääntyi sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna 32 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna.
- Alkoholin matkustajatuonti painottuu enemmän väkeviin alkoholijuomiin, kun taas verkkokaupoista ostetaan enemmän mietoja alkoholijuomia, etenkin olutta.

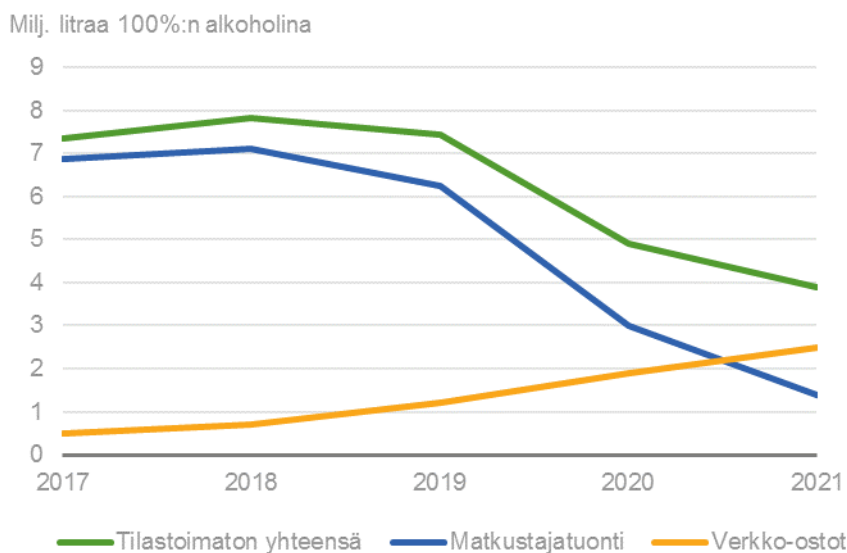
Alkoholin tilastoimaton kulutus eli alkoholin matkustajatuonti ja alkoholijuomien ostot ulkomaisista verkkokaupoista oli yhteensä 48 miljoonaa litraa vuonna 2021. Sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna määrä vastaa 3,9 miljoonaa litraa. Vuoteen 2020 verrattuna tilastoimaton alkoholinkulutus väheni 21 prosenttia.

Alkoholin matkustajatuonti oli 15,3 miljoonaa litraa eli 1,4 miljoonaa litraa sataprosenttisenä alkoholina. Matkustajatuonti puolittui vuoteen 2020 verrattuna.

Alkoholijuomia ostettiin ulkomaisista verkkokaupoista 33 miljoonaa litraa eli 2,5 miljoonaa litraa sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna. Verkkokaupoista ostetun alkoholin määrä lisääntyi kolmanneksen vuonna 2021 edelliseen vuoteen verrattuna.

Matkustajatuonnin puolittumisen taustalla on keväällä 2020 alkaneen koronapandemian aiheuttamat rajoitukset ja niiden myötä tapahtunut matkailun raju väheneminen. Samaan aikaan verkkokaupoista ostetun alkoholin määrä on lisääntynyt.

Kuvio 1. Alkoholin matkustajatuonti, alkoholin verkko-ostot ja tilastoimaton kulutus yhteensä sataprosenttisenä alkoholina 2017–2021, miljoonaa litraa

Thomas Karlsson

etunimi.sukunimi@thl.fi

Marke Jääskeläinen

etunimi.sukunimi@thl.fi

Sataprosenttiseksi muunnettu alkoholi

Alkoholijuomien matkustajatuontia ja verkko-ostamista mitataan sekä sataprosenttiseksi muunnettuna alkoholina että volyymilitroina. Sataprosenttiseksi muunnettu alkoholi lasketaan juomaryhmien keskimääräisistä alkoholipitoisuuksista.

Koronapandemian vaikutus alkoholijuomien matkustajatuontiin

Keväällä 2020 alkanut koronapandemia ja sen aikana asetetut rajoitukset ovat huomattavasti vähentäneet suomalaisten matkustamista ja alkoholijuomien tuontia ulkomailta vuosina 2020 ja 2021.

Tämä koskee erityisesti risteilymatkailua Viroon ja Ruotsiin, jotka ovat perinteisesti olleet suurimpia alkoholimatkustajatuontikanavia.

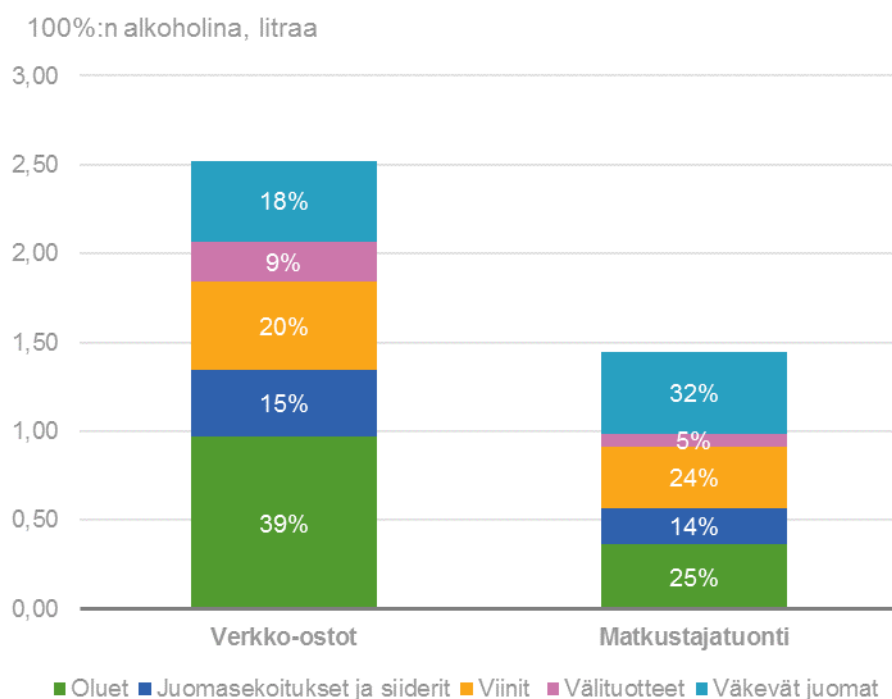
Tilastoimaton alkoholinkulutus väheni viidenneksen

Tilastoimaton alkoholinkulutus muodostuu alkoholijuomien matkustajatuonnista ja suomalaisten tekemistä alkoholijuomien ostoista ulkomaisista verkkokaupoista. Vuonna 2021 alkoholijuomien matkustajatuonnin osuus tilastoimattomasta kulutuksesta oli 36 prosenttia ja verkko-ostojen osuus oli 64 prosenttia sataprosenttisesta alkoholista laskettuna.

Tilastoimaton alkoholinkulutus oli arviolta 48 miljoonaa litraa vuonna 2021. Edelliseen vuoteen verrattuna se väheni 2 miljoonaa litraa. Sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna tilastoimaton kulutus oli 3,9 miljoonaa litraa vuonna 2021, kun se vuonna 2020 oli 4,9 miljoonaa litraa. Tilastoimaton kulutus väheni siten 21 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Väheneminen johtuu alkoholin matkustajatuonnin pienentymisestä. Alkoholijuomien ostaminen ulkomaisista verkkokaupoista sitä vastoin lisääntyi vuonna 2021 edelliseen vuoteen verrattuna.

Alkoholijuomien matkustajatuonnissa ja verkko-ostoissa painottuvat eri juomaryhmät. Suhteellisina osuuksina tarkasteltuna verkko-ostoissa painottuvat oluet, joiden osuus on lähes 40 prosenttia, ja yhdessä juomasekoitusten ja siidereiden kanssa mietojen juomien osuus verkko-ostoista on yli puolet. Väkevien juomien suhteellinen osuus jää alle 20 prosenttiin. Matkustajatuonnissa sen sijaan väkevien juomien osuus on suurin, 32 prosenttia. Oluiden ja muiden mietojen juomien yhteenlaskettu osuus on alle 40 prosenttia.

Kuvio 2. Alkoholijuomien matkustajatuonti ja verkko-ostot juomaryhmittäin sataprosenttisena alkoholina sekä juomaryhmät suhteellisina prosentiosuuksina vuonna 2021, miljoonaa litraa ja prosenttia

Alkoholijuomien matkustajatuonti puolittui vuonna 2021

Alkoholijuomien matkustajatuonnin litramäärä väheni 47,8 prosenttia vuonna 2021 edelliseen vuoteen verrattuna. Sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna alkoholin matkustajatuonti väheni 52,0 prosenttia 3,0 miljoonasta 1,4 miljoonaan litraan. Luku on vuonna 2004 alkaneiden matkustajatuontimittausten alhaisin ja selittyy suurelta osin koronapandemiasta ja siihen liittyvistä matkustusrajoituksista johtuvalla matkustamisen vähenemisellä (Taulukko 1).

Vuonna 2021 matkustajat toivat ulkomailta yhteensä 15,3 miljoonaa litraa alkoholijuomia. Panimotuotteita näistä oli 11,1 miljoonaa litraa, mietoja viinejä 2,9 miljoonaa litraa ja välituotteita 0,4 miljoonaa litraa. Väkeviä alkoholijuomia matkustajat toivat 1,0 miljoonaa litraa.

Taulukko 1. Alkoholijuomien matkustajatuonti juomaryhmittäin vuosina 2020 ja 2021, miljoonaa litraa

Juomaryhmä	Vuosi 2020 miljoonaa litraa	Vuosi 2021 miljoonaa litraa	Muutos miljoonaa litraa	%
Oluet	13,3	7,3	-6,0	-45,2
Siiderit ja miedot juomasekoitukset	7,7	3,8	-4,0	-51,1
Miedot viinit	4,8	2,9	-1,9	-39,2
Välituotteet (väke- vöidyt viinit ja vahvat juomasekoitukset)	1,0	0,4	-0,7	-65,4
Väkevät alkoholijuomat	2,6	1,0	-1,5	-60,4
Alkoholijuomien tuonti yhteensä	29,4	15,3	-14,1	-47,8
Alkoholijuomien tuonti yhteensä (100 % alkoholina)	3,0	1,4	-1,6	-52,0

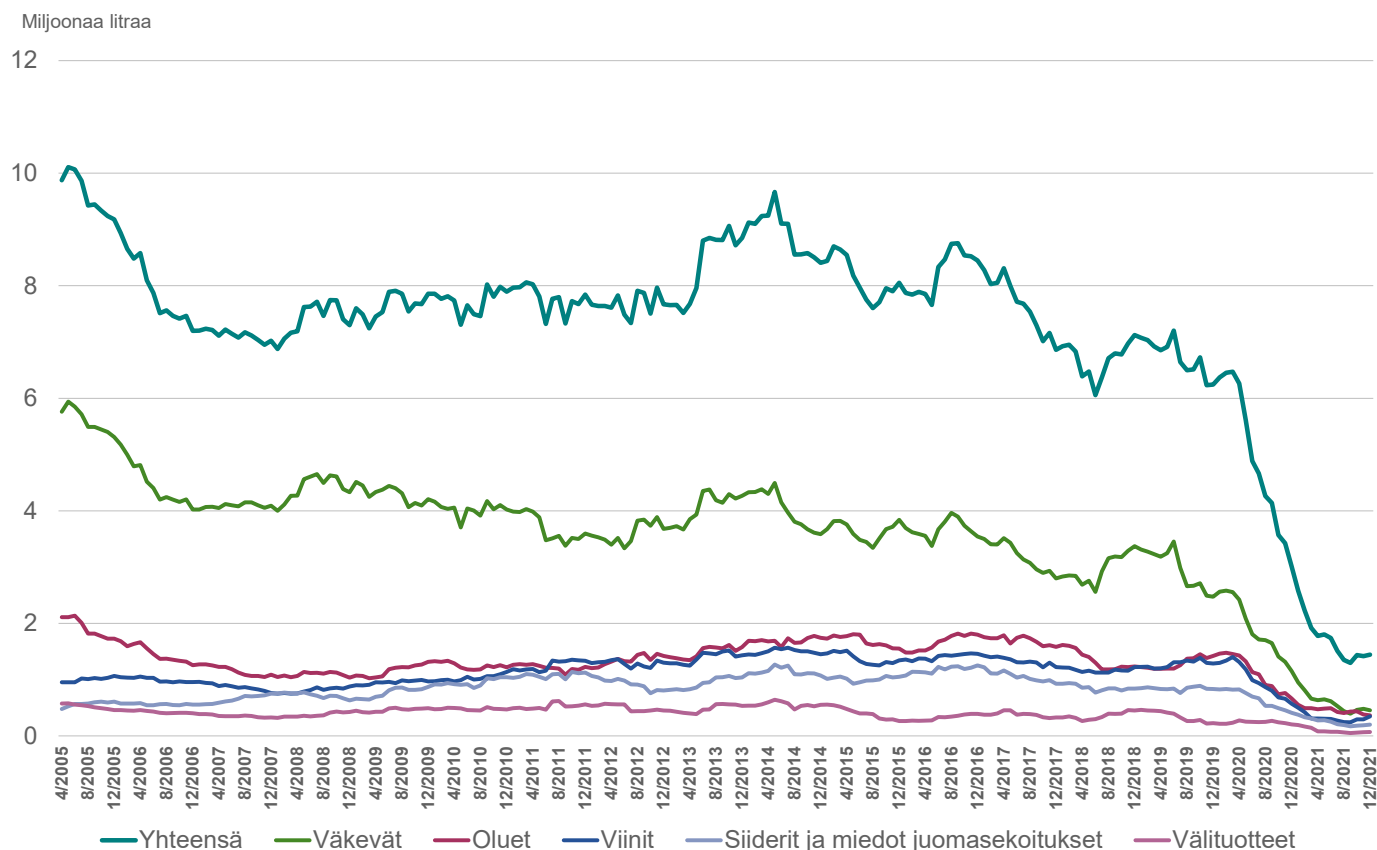
Kaikkien juomaryhmien matkustajatuonti väheni

Vuonna 2021 mietojen viinien matkustajatuonti väheni 39,2 prosenttia, väkevien alkoholijuomien 60,4 prosenttia ja välituotteiden 65,4 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Panimotuotteista oluen matkustajatuonti väheni 45,2 prosenttia ja siidereiden ja mietojen juomasekoitusten 51,1 prosenttia. Panimotuotteiden yhteenlaskettu matkustajatuonti väheni 47,4 prosenttia 21,1 miljoonasta litrasta 11,1 miljoonaan litraan.

Matkustajien maahantuomasta alkoholista (100-prosenttisena alkoholina mitattuna) väkevien juomien osuus oli noin 32 prosenttia, viinien 24 prosenttia ja välituotteiden noin 5 prosenttia. Oluen osuus kaikesta maahantuodusta alkoholista oli noin 25 prosenttia ja siidereiden ja muiden mietojen juomasekoitusten 14 prosenttia.

Alkoholijuomien matkustajatuonti on vaihdellut merkittävästi vuosien 2005–2020 välillä. Se pysyi 7–8 miljoonassa litrassa sataprosenttista alkoholia vuosina 2006–2012. Matkustajatuonti lisääntyi noin 9 miljoonaan litraan vuonna 2013, vähentyi hieman vuosina 2014–2015 ja lisääntyi 8,4 miljoonaan litraan vuonna 2016. Vuosien 2016 ja 2019 välillä matkustajatuonti vaihteli 6–7 miljoonan litran välillä. Koronapandemiasta ja matkustamisen vähenemisestä johtuen matkustajatuonti puolittui vuonna 2020 ja koronapandemian pitkeytyessä matkustajatuonti jatkoi alenemistaan vuonna 2021 vähentyen 1,4 miljoonaan litraan 100-prosenttista alkoholia.

Kuvio 3. Matkustajatuonnin kehitys juomaryhmittäin 12 kuukauden liukuvana summana* huhtikuusta 2005 joulukuuhun 2021, miljoonaa litraa 100-prosentista alkoholia

* 12 kuukauden liukuva summa tarkoittaa edellisen kahdenkymmenen kuukauden havaintoarvojen summaa. Tämä tarkoittaa sitä, että suuret muutokset matkustajatuonnissa näkyvät luvuissa viiveellä. Esimerkiksi vuoden 2020 kohdalla koronapandemia ja matkustusrajoitukset vaikuttivat matkustamiseen kevästä 2020 lähtien, mikä aiheuttaa laskevan edellisen 12 kuukauden liukuvan summan loppuvuotta kohti mentäessä.

Eniten alkoholia tuotiin Virosta ja Viron laivoilta

Viro sekä Suomen ja Viron välillä liikennöivät laivat olivat merkittävien alkoholijuomien matkustajatuonnin hankintapaikka. Vuonna 2021 kaikista suomalaisten matkustajien Suomeen tuomasta alkoholista 65 prosenttia oli peräisin Virosta ja Suomen ja Viron välillä liikennöiviltä laivoilta. Osuus oli suurempi kuin vuonna 2020, jolloin 56 prosenttia alkoholi-juomavolyymista tuotiin Virosta ja Viron laivoilta (Taulukko 2).

Yhä harvempi matkailija tuo alkoholia mukanaan ulkomailta. Vuonna 2005 matkustajista 37 prosenttia ei tuonut alkoholijuomia mukanaan palatessaan. Vuosina 2019 ja 2020 vastaava luku oli 58 prosenttia ja vuonna 2021 se oli 60 prosenttia. Kymmenen viimeksi kulu-
neen vuoden aikana ilman alkoholijuomia palanneiden osuus on lisääntynyt neljätoista prosenttiyksikköä.

Korona-aikana tapahtunut matkustamisen harventuminen on näkynyt alkoholijuomien kertatuonnin lisääntymisenä. Alkoholijuomia maahantuoneet matkailijat toivat keskimäärin 17,9 litraa paluuta kohden vuonna 2020, mikä on 56 prosenttia enemmän paluuta kohden kuin vuotta aiemmin, jolloin keskimääräinen tuontimäärä oli 11,5 litraa. Vuonna 2021 kertatuonti väheni keskimäärin 14,6 litraan paluuta ja matkustajaa kohden, mutta vähene-
misestä huolimatta tulos on mittaushistorian toiseksi korkein luku.

Maahantuotujen alkoholijuomien litramäärät perustuvat väestöä edustavaan kyselyaineistoon, joka on painotettu väestötietojen mukaan. Maahantuodut litramäärät lasketaan laajentamalla painotetusta aineistosta saadut juomaryhmäkohtaiset litramäärät kohde-ryhmää kuvaavalla väestömääräestimaatilla. Maahantuodun absoluuttisen alkoholin konnaismäärän vaihteluväli oli vuonna 2021 +/- 0,35 miljoonaa litraa.

Taulukko 2. Alkoholijuomien matkustajatuonti Virosta ja Viron laivoilta juomaryhmittäin vuosina 2020 ja 2021, miljoonaa litraa sekä tuonnin muutos (%) ja osuus kaikista matkustajien tuomista alkoholijuomista (%)

	Tuonti Virosta ja Viron laivoilta				Viron tuonnin osuus koko tuonnista (%)	
	2020 milj. litraa	2021 milj. litraa	Muutos milj. litraa	Muutos %	2020	2021
Oluet	8,1	5,2	-2,9	-35,8	61,1	71,4
Siiderit ja miedot juomasekoitukset	4,3	2,7	-1,6	-41,9	55,1	71,6
Miedot viinit	3,1	1,8	-1,3	-42,3	64,0	61,0
Väkevät alkoholijuomat	1,5	0,7	-0,8	-57,2	58,5	65,0
Alkoholijuomien tuonti yhteensä	16,9	10,4	-6,5	-38,8	57,5	67,2
Alkoholijuomien tuonti yhteensä (100 % alkoholina)	1,7	0,9	-0,8	-45,8	56,1	65,1

Latvian osuus alkoholijuomien matkustajatuonnista oli 2010-luvun lopulla kasvussa, mutta kasvu pysähtyi vuonna 2020. Vuonna 2021 Latvian osuus kaikesta oluen matkustajatuonnista oli noin 5 prosenttia, viinien tuonnista noin 7 prosenttia ja väkevien noin 17 prosenttia.

Alkoholia ostettiin ulkomaisista verkkokaupoista lähes kolmannes enemmän kuin vuonna 2020

Vuonna 2021 suomalaiset ostivat alkoholia ulkomaisista verkkokaupoista noin 33 miljoonaa litraa eli 2,5 miljoonaa litraa sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna. Vuonna 2020 vastaava luku oli 1,9 miljoonaa litraa. Verkkokaupoista ostetun alkoholin määrä lisääntyi noin 32 prosenttia vuonna 2021 verrattuna edellisvuoteen. Viimeisten kolmen vuoden aikana verkkokaupoista ostetun alkoholin määrä on enemmän kuin kaksinkertaistunut.

Verkkokaupoista ostettiin eniten olutta, 19,5 miljoonaa litraa. Siideriä ja juomasekoituksia ostettiin 7 miljoonaa litraa, ja viiniä 4,1 miljoonaa litraa. Väkeviä ostettiin 1,0 miljoonaa litraa. (Taulukko 3.)

Verkkokaupoista ostetusta alkoholista sataprosenttisena alkoholina mitattuna oluen osuus oli suurin, noin 39 prosenttia. Viinien osuus oli 20 prosenttia, ja väkevien 18 prosenttia. Juomasekoitusten ja siiderin osuus oli 15 prosenttia. Välituotteiden osuus oli 9 prosenttia. Vuonna 2021 kaikkien muiden juomaryhmien ostaminen lisääntyi, lukuun ottamatta viinejä ja väkeviä, joita ostettiin edellisvuotta vähemmän.

Taulukko 3. Alkoholijuomien verkko-ostot juomaryhmittäin vuosina 2020 ja 2021, miljoonaa litraa

Juomaryhmä	2020 milj. litraa	2021 milj. litraa	Muutos milj. litraa	Muutos %
Oluet	11,4	19,5	+8,1	+71,1
Siiderit ja miedot juomasekoitukset	2,8	7,0	+4,2	+150,0
Miedot viinit	5,0	4,1	-0,9	-18,0
Välituotteet (väkevöidyt viinit ja vahvat juomasekoitukset)	0,4	1,1	+0,7	+175,0
Väkevät alkoholijuomat	1,1	1,0	-0,1	-9,1
Alkoholijuomien verkko-ostot yhteensä	20,7	32,7	+12,0	+58,0
Alkoholijuomien verkko-ostot yhteensä (100 % alkoholina)	1,9	2,5	+0,6	+31,6

På svenska

Huvudresultaten publiceras på svenska på webbplatsen thl.fi och i publikationsarkivet julkari.fi.

Käsitteet ja määritelmät

Alkoholijuoma: Nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 1,2 tilavuusprosenttia ja enintään 80 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Vain ne alkoholijuomat tilastoidaan, joiden alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia.

Juomasekoitus (ent. long drink -juoma): Käymisteitse tai tislattua alkoholia lisäämällä valmistettu juoma.

Mieto viini: Viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.

Olut: Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma

Sataprosenttiseksi muunnettu alkoholi: Alkoholijuomien matkustajatuontia ja verkko-ostamista mitataan sekä sataprosenttiseksi muunnettuna alkoholina että volyymilitroina. Sataprosenttiseksi muunnettu alkoholi lasketaan juomaryhmien keskimääräisistä alkoholipitoisuuksista.

Siideri: Tuoreista tai kuivatuista omenoista tai päärynöistä tai niistä valmistetuista täysmehuisista käymisteitse valmistettu hedelmäviini, joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.

Volyymilitra: Alkoholijuomien matkustajatuontia mitataan sekä volyymilitroina että sataprosenttisena alkoholina. Volyymilitroilla tarkoitetaan litroja riippumatta alkoholijuoman alkoholipitoisuudesta.

Väkevä alkoholijuoma: Juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muut väkevät juomat.

Välituote: Väkevöidyt viinit ja juomasekoitukset, joissa alkoholipitoisuus on yli 2,8 mutta enintään 22 tilavuusprosenttia, ja joihin on lisätty etyylialkoholia, ja joka ei ole olutta, viiniä eikä muuta käymisteitse valmistettua alkoholijuomaa.

thl.fi/tilastot/alkoholintuontijanettiostot

Terveystieteiden tutkimuskeskus
thl.fi | [@THLorg](https://twitter.com/THLorg)

ISSN 1798-0887

THL – Tilastoraportti 7/2022

Laatuseloste (SVT)

Alkoholin matkustajatuonti ja verkko-ostaminen

Tilastotietojen relevanssi

Alkoholijuomien matkustajatuonti ja verkko-ostaminen -tilasto sisältää tiedot suomalaisen kotimaahansa palatessaan mukanaan tuomista alkoholijuomista (matkustajatuonti) sekä tiedot suomalaisten ulkomaisista verkkokaupoista tekemistä alkoholijuomien ostoista (verkko-ostaminen). Matkustajatuonti ja verkko-ostaminen muodostavat yhdessä alkoholin tilastoimattoman kulutuksen.

Alkoholin matkustajatuonnin ja verkko-ostamisen tiedot saadaan Kantar TNS:n viikoittain toteuttamasta matkustajatuontitutkimuksesta.

Alkoholijuomien matkustajatuontitietojen sekä verkko-ostamista koskevien tietojen avulla voidaan seurata tilastoimattoman alkoholin kulutuksen, alkoholijuomien matkustajatuonnin ja verkko-ostamisen kehitystä koko maan tasolla. Tilastoa käytetään yhteiskunnallisen päätöksenteon, tutkimuksen ja kansallisen alkoholipolitiikan seurannan tarpeisiin sekä kansainvälisiä alkoholinkulutustilastoja varten. Alkoholijuomien matkustajatuonti ja verkko-ostaminen -tilasto ovat osa [THL:n alkoholijuomien kulutuksen tilastoa](#). Maailman terveysjärjestön (WHO) alkoholinkulutusta koskevissa tietokannoissa julkaistaan nykyään tiedot sekä alkoholin tilastoidusta että tilastoimattomasta kulutuksesta.

Alkoholijuomien matkustajatuontia ja verkko-ostoja koskevien tietojen keruu perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annettuun lakiin (668/2008) sekä THL:n, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira), valtiovarainministeriön ja Alkon keskinäiseen sopimukseen.

Menetelmäkuvaus

Alkoholin matkustajatuontia ja verkko-ostoja seurataan viikoittain Kantar TNS:n toteuttamalla puhelinhaastatteluilla, joihin valitaan joka viikko satunnaisotannalla 500 15 vuotta täyttänyttä suomalaista (pois lukien Ahvenanmaa). Tarkasteluajanjakson tiedot perustuvat näin ollen yli 26 000 yhteydenottoon, joista noin 2 600 henkilöä oli käynyt ulkomailla ja vastasi kyselyyn. Haastattelussa selvitetään alkoholijuomien matkustajatuontia ja verkko-ostamista kahden edellisen viikon aikana. Matkustajatuontitiedot on kerätty lähes yhdenmukaisella tiedonkeruulomakkeella vuoden 2004 toukokuusta alkaen. Verkko-ostamista koskevat tiedot ovat saatavilla vuodesta 2017 alkaen.

Kantar TNS kerää alkoholijuomien matkustajatuonnin ja verkko-ostojen tiedot viikoittain. Valvira toimi matkustajatuonnin tiedotteiden julkaisijana vuodesta 2005 helmikuuhun 2013 asti. Matkustajatuontitilaston julkaiseminen siirtyi Valvirasta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseen vuonna 2012 tehdyn sopimuksen perusteella. Vuonna 2022 THL aloitti myös verkko-ostojen tietojen julkaisemisen.

Matkustajien Suomeen tuomien sekä ulkomaisista verkkokaupoista ostettujen alkoholijuomien litramäärät perustuvat väestöä edustavaan tutkimusaineistoon, joka on painotettu väestötietojen mukaan. Nämä litramäärät lasketaan laajentamalla painotetusta aineistosta saadut juomaryhmäkohtaiset litramäärät kohderyhmää kuvaavalla väestömääräestimaatilla. Matkustajien tuoman absoluuttisen alkoholin kokonaismäärän vaihteluväli oli vuonna 2021 $\pm 0,35$ miljoonaa litraa. Verkkokaupoista ostetun absoluuttisen alkoholin kokonaismäärän vaihteluväli oli $\pm 0,8$ miljoonaa litraa.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Alkoholijuomien matkustajatuonnin ja verkko-ostojen tietojen oikeellisuus ja tarkkuus riippuu Kantar TNS:n toteuttamien tutkimusten validiteetista ja reliabiliteetista. Tietojen loogisuutta verrataan aiempien vuosien tietoihin, ja jos epäillään virhettä, asia tarkistetaan Kantar TNS:n kanssa.

Lisäksi matkustajatuonnin osalta tietojen loogisuutta tarkkaillaan vertaamalla suomalaisen Virossa tuoduksi ilmoittamia alkoholimääriä Virossa tehtyihin arvioihin turistien Virossa tekemistä [alkoholiostoksista](#).

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

THL julkaisee alkoholijuomien matkustajatuonti- ja verkko-ostojen tiedot tilastoraporttina kerran vuodessa viimeistään tilastointivuotta seuraavan maaliskuun aikana. Lisäksi syyskuusta 2020 alkaen on julkaistu kuukausittain matkustajatuonnin keskeisimmät tiedot. Maaliskuusta 2022 alkaen julkaistaan kuukausittain myös verkko-ostoja koskevat keskeisimmät tiedot.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Alkoholijuomien matkustajatuontitiedot ja verkko-ostoja koskevat tiedot julkaistaan kuukausittain THL:n [verkkosivulla](#).

Alkoholijuomien matkustajatuontia ja verkko-ostamista koskevat tiedot julkaistaan myös vuosittain ilmestyvässä THL:n [Päihdetilastollisessa vuosikirjassa](#).

Tilastojen vertailukelpoisuus

Alkoholijuomien tilastoimattoman kulutuksen tiedot ovat saatavilla vuodesta 1959 lähtien. Vuoteen 1992 alkoholin tilastoimatonta kulutusta ja matkustajatuontia koskevat tiedot perustuivat pääosin vuodesta 1968 alkaen kahdeksan vuoden välein tehtyihin juomatapatutkimuksiin. Väli vuodet on arvioitu samoin kuin alkoholin tilastoimattoman kulutuksen kehitys vuodesta 1959 vuoteen 1968. Kyse ei kuitenkaan ole pelkästä teknisestä ekstra- tai interpoloinnista, vaan arvioinneissa on käytetty hyväksi tilastoimatonta kulutusta koskevia tutkimuksia.

Vuodesta 1992 vuoteen 2004 alkoholijuomien matkustajatuonnin tiedot perustuivat Kantar TNS:n (aiemmin TNS Gallup, Suomen Gallup) vuosittain tekemiin tutkimuksiin. Vuodesta 2005 alkaen matkustajatuontitietoja kerättiin viikoittain yhteistyössä viranomaisten ja alkoholielinkeinon kanssa. Alkoholijuomateollisuusyhdistys, Kaupan Liitto, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto, Päivittäistavarakauppa ja Suomen Alkoholijuomakauppayhdistys jättäytyivät pois alkoholijuomien matkustajatuontia koskevasta yhteistyöstä vuoden 2011 lopussa.

Vuodesta 2012 alkaen alkoholin matkustajatuontia ja verkko-ostoja koskeva tilasto on laadittu yhteistyössä Kantar TNS:n sekä Alko Oy:n, THL:n, valtiovaraministeriön ja Valviran kanssa. Tutkimuksen alkuperäisaineisto on Kantar TNS:llä.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Alkoholijuomien matkustajatuontitilastossa käytettävä juomaluokitus on tullitariffin mukainen, ja se vastaa kansainvälisissä tilastoissa käytettäviä luokituksia. Tilasto kattaa kaikki nautittavaksi tarkoitettut alkoholijuomat, jotka sisältävät yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Alkoholijuomien matkustajatuontitietojen laskenta perustuu Kantar TNS:n keräämiin tietoihin.

Vuosien 2020–2021 tilastoa koskevat erityiskysymykset

Tilastoraportti ”Alkoholin matkustajatuonti ja verkko-ostaminen” julkaistaan nyt ensimmäistä kertaa. Tilastoraportissa kuvataan koko tilastoimatonta alkoholinkulutusta, eli matkustajatuontia ja alkoholijuomien verkko-ostoja ulkomaisista verkkokaupoista. Aiemmin pelkästään matkustajatuonnista on vuosina 2013–2020 julkaistu tilastoraportti ”Alkoholijuomien matkustajatuonti”.

Keväällä 2020 alkanut koronapandemia ja siitä aiheutuneet rajoitukset yhteiskunnassa ja matkustamisessa ovat huomattavasti vähentäneet ulkomaanmatkailun volyymia, ja samalla vähentäneet alkoholijuomien matkustajatuontia vuosina 2020 ja 2021. Voidaan myös olettaa, että korona-aikana osa alkoholijuomien matkustajatuonnista on korvautunut lisääntyneellä alkoholijuomien ostamisella ulkomaisista verkkokaupoista.